

ISSN 0125 - 7447

รายงาน การเฝ้าระวังโรค ประจำสัปดาห์

WEEKLY EPIDEMIOLOGICAL
SURVEILLANCE REPORT

VOLUME 17 NUMBER 15

APRIL 18, 1986

ปัญหาของการให้ภูมิคุ้มกัน	173
รายงานกามโรค-มกราคม 2529	175
NIOSH Recommendations for Occupational Safety and Health Standards	176
สถานการณ์โรค	184

วัคซีน

ปัญหาของการให้ภูมิคุ้มกัน (Problems of Immunization)

โรคไอกรน (Pertussis) ยังคงเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญอันดับหนึ่ง
ของโลกในระยะแรกจะเริ่มด้วยอาการคล้ายไข้หวัด ต่อมาจะไอติดต่อกันจนหน้าแดง
และเขียว เมื่อไอติดต่อกันเป็นเวลานานจะมีเสียงหายใจดัง "ฮวบ" อันตรายที่เกิดจาก
การไอถี่ ๆ ติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้ผู้ป่วยหยุดหายใจขาดออกซิเจนทำให้ถึงตาย
หรือสมองพิการได้ อาการแทรกซ้อนที่สำคัญอื่น ๆ คือ ปอดถูกทำลายและหลอดลมพอง
อาการของโรคจะดำเนินไปเป็นเวลานานหลายสัปดาห์ ยาปฏิชีวนะไม่ช่วยให้อาการ
ของโรคสงบลงโดยรวดเร็ว แต่จะช่วยป้องกันมิให้ผู้ป่วยแพร่เชื้อไปสู่ผู้อื่น

วัคซีนป้องกันโรคไอกรน (Pertussis vaccine)

ในบรรดาวัคซีนสำหรับเด็กที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน วัคซีนป้องกันโรคไอกรน
เป็นชนิดหนึ่งที่มีการวิพากษ์วิจารณ์กันมากที่สุด แม้ว่าประสิทธิภาพของวัคซีนไม่อาจ
ป้องกันโรคได้ 100 % แต่ข้อมูลจากประเทศอังกฤษพบว่าเมื่อเปอร์เซ็นต์การรับ
วัคซีนลดลงจาก 80 เหลือ 33 มีการระบาดของโรคนี้อย่างรุนแรงกว่าการระบาด
ในหลาย ๆ ปีที่ผ่านมา จึงยังคงเชื่อว่าวัคซีนนี้สามารถป้องกันโรคไอกรนได้

ความปลอดภัยของวัคซีน (Safety)

สิ่งที่น่าเป็นห่วงเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคไอกรนคือ วัคซีนอาจทำให้เกิดการ
ทำลายของสมองอย่างถาวร การหาหลักฐานเพื่อยืนยันว่าวัคซีนทำให้เกิดการทำลาย
สมองหรือไม่ และถ้าทำให้เกิดจริงจะเกิดขึ้นบ่อยเพียงใดนั้น เป็นสิ่งซึ่งพิสูจน์ได้ยาก
ความผิดปกติของสมอง (Encephalopathy) ในเด็ก เป็นสิ่งที่พบได้ไม่บ่อยนัก และ
อาจเกิดขึ้นโดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับ การรับวัคซีนเลย

จากการศึกษาความผิดปกติของสมองของเด็กในประเทศอังกฤษ โดยศึกษาจากประวัติการรับวัคซีนของเด็กทั้งหมดที่มีความผิดปกติของสมองในช่วงเวลา 3 ปี เปรียบเทียบกับกลุ่มควบคุมผลการศึกษารูปได้ว่า เด็กที่ได้รับวัคซีนมีโอกาสป่วยโดยมีความผิดปกติของสมอง หรือมีอาการชักอย่างรุนแรงภายใน 2 - 3 วัน หลังจากได้รับวัคซีนป้องกันโรคไอกรนมากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับวัคซีน 2 - 3 เท่า อย่างไรก็ตามภาวะแทรกซ้อนนี้เกิดขึ้นเพียงเล็กน้อยคาดประมาณว่าหลังจากได้รับวัคซีนครบ 3 ครั้ง อัตราเสี่ยงต่อการตายหรือสมองถูกทำลายอย่างถาวรพบเพียง 1 ใน 100,000 คนเท่านั้น

การเปรียบเทียบผลดีและผลเสียของการให้วัคซีนในเด็กแต่ละคนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ถึงอย่างไรก็ตาม การให้วัคซีนครอบคลุมในชุมชนจะมีผลดีต่อเด็กทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อายุน้อยและอ่อนแอซึ่งจะเสี่ยงต่อการเกิดโรคได้ง่าย

ข้อควรระวัง (Precaution)

เพื่อหลีกเลี่ยงอันตรายที่อาจเกิดจากการให้วัคซีนป้องกันโรคไอกรน ไม่ควรให้วัคซีนแก่

- เด็กซึ่งมีประวัติว่าเคยมีอาการชัก หรือเด็กที่บิดามารดา หรือพี่น้องมีประวัติว่าเป็นลมบ้าหมู
- เด็กซึ่งมีอาการของโรคระบบประสาท
- เด็กซึ่งเคยได้รับวัคซีนครั้งก่อนแล้วมีผลข้างเคียงจากวัคซีนอย่างรุนแรง

วัคซีนป้องกันโรคไอกรนชนิดใหม่ (New Pertussis vaccine)

ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาวัคซีนชนิดใหม่ขึ้น เพื่อให้ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสูงกว่าวัคซีนชนิดเดิม วัคซีนชนิดเดิมผลิตจากเซลล์ของแบคทีเรียที่ตายแล้วทั้งเซลล์ แต่วัคซีนชนิดใหม่จะผลิตจากส่วนของเซลล์ของเชื้อ *Bordetella pertussis* ที่จำเป็นในการกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันของร่างกายเท่านั้น ปัญหาในการผลิตอยู่ที่การแยกส่วนประกอบของเซลล์ การทำให้บริสุทธิ์และปราศจากพิษโดยที่ยังคงความสามารถในการกระตุ้นการสร้างภูมิคุ้มกันของร่างกายไว้

องค์การอนามัยโลกได้จัดการประชุมขึ้นหลายครั้ง เพื่อขอความร่วมมือและให้ความสนับสนุนในการวิจัยที่เกี่ยวข้องและจำเป็น ผลการศึกษาเบื้องต้นสนับสนุนว่าวัคซีนป้องกันโรคไอกรนชนิดใหม่ที่ทำจากส่วนประกอบของเซลล์ จะเข้ามาแทนที่วัคซีนชนิดเดิมที่ทำจากเซลล์ของแบคทีเรียภายใน 2 - 3 ปีข้างหน้า

ถอดความจาก

ARI News, Issue No. 2. August, 1985